

PŘEDSEDNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V DEKÁDĚ ROMSKÉ INKLUZE 2005-2015

Myšlenka zahájit Romskou dekádu se objevila na regionální konferenci na vysoké úrovni nazvané *"Romové v rozšířené Evropě: Výzvy pro budoucnost"*, kterou v Budapešti v létě 2003 hostila maďarská vláda a kterou organizoval Open Society Institute spolu se Světovou bankou. Akci podporovala Evropská komise a UNDP. Rok 2004 byl věnován práci na iniciativě a přípravě oficiálního zahájení Dekády romské inkluze (integrace) 2005 - 2015. Maďarská vláda, s osobním zapojením maďarského premiéra, se ujala vedení práce v přípravné fázi, zřídila sekretariát s úkolem koordinovat mezinárodní činnost, iniciovat a organizovat přípravná setkání. Dekáda romské inkluze 2005 - 2015 byla oficiálně zahájena v hlavním města Bulharska, v Sofii v únoru 2005 za účasti premiérů 9 zakládajících zemí a za účasti předsedy organizace Open Society Institute a prezidenta Světové banky.

Předsednictví České republiky v Dekádě romské inkluze 2005-2015 bude zahájeno 1. července 2010 a potrvá do 30. června 2011. Česká republika naváže na předsednictví Slovenské republiky na 18. Mezinárodním řídicím výboru Dekády, který se uskuteční 24. a 25. června 2010 v Bratislavě. Po České republice převezme předsednictví v této mezinárodní iniciativě Makedonie.

Vláda České republiky rozhodla o přistoupení k Dekádě romské inkluze 2005-2015 usnesením ze dne 26. ledna 2005 č. 136 o přistoupení k mezinárodní iniciativě Dekáda romské inkluze 2005-2015. Deklaraci Dekády podepsal dne 2. února 2005 místopředseda vlády a ministr spravedlnosti JUDr. Pavel Němec na slavnostním zahájení Dekády romské inkluze 2005-2015 (dále jen Dekády) v Sofii, Bulharsku. Zde se účastnické státy zavázaly k vytvoření a uplatňování politik a programů přispívajících ke zmenšení chudoby a sociálního vyloučení Romů.

Zakládající mezinárodní partnerské organizace projektu Dekáda jsou Světová banka, Open Society Institute (OSI), Rozvojový program OSN (UNDP), Rada Evropy, Rada Evropské rozvojové banky, Kontaktní místo pro otázky Romů a Sinty Úřadu pro demokratické instituce a pro lidská práva Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (ODHIR - OBSE), Evropská romská informační kancelář (ERIO), Evropské fórum Romů a kočovníků a Evropské středisko pro práva Romů (ERRC). V roce 2008 se novými partnery Dekády staly Program OSN pro lidská sídla (UN-HABITAT), Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) a Dětský fond Organizace spojených národů (UNICEF).

V současnosti Dekáda spojuje dvanáct evropských zemí (Albánie, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Chorvatsko, Černá Hora, Česká republika, Maďarsko, Makedonie, Rumunsko, Slovensko, Srbsko, Španělsko) politickým závazkem řešit situaci romských komunit, jejich chudobu, vyloučení, diskriminaci na národním, ale také v regionálním měřítku. Dekáda spojuje zúčastněné vlády, mezinárodní instituce a romskou občanskou společnost v procesu:

- (i) zahájení aktivit na posílení sociálního začlenění Romů jako priority regionální a evropské politické agendy;
- (ii) výměny zkušeností a vzájemného poučení;
- (iii) zapojení Romů a Romek do rozhodování, která se jich týkají;
- (iv) využití mezinárodních zkušeností a odborných znalostí s cílem urychlit řešení náročných otázek romské integrace a
- (v) zvyšování povědomí veřejnosti o situaci Romů prostřednictvím aktivní celospolečenské diskuze.

Cíle Dekády v jednotlivých zemích jsou plněny prostřednictvím národních Akčních plánů, v nichž každá země definovala úkoly v oblasti vzdělání, zaměstnanosti, zdravotní péče, bydlení a průřezová témata. Výsledky jsou průběžně monitorovány a na základě získaných informací každý stát vyhodnocuje pokrok při plnění těchto cílů.

V České republice Zprávu o naplňování Dekády každoročně předkládá vládě člen/členka (dále jen „člen“) vlády ČR a předseda/předsedkyně (dále jen „předseda“) Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny¹ (dále jen „Rada“). Za přípravu a naplňování Dekády v České republice je zodpovědný/á národní koordinátor/koordinátorka (dále jen „koordinátor“). Koordinátor je jmenovaný předsedou vlády, popřípadě se jedná o pověřeného člena vlády. Od 5. května 2010 je Národním koordinátorem jmenován zmocněnec pro lidská práva Michael Kocáb. Koordinaci Dekády je pověřena kancelář Rady. Rada zřídila v roce 2004 poradní orgán Výbor pro Dekádu romské inkluze 2005-2015 (dále jen Výbor“).

Výbor je tvořen zástupci z resortů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva zdravotnictví dále Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách a také představiteli nevládního neziskového sektoru, kteří jsou zastoupeni Otevřenou společností Praha, Dženo o.s., IQ Roma Servis a členy Rady vlády pro záležitosti romské menšiny. Od roku 2009 se tento Výbor zaměřil především na vytvoření priorit Českého předsednictví v Dekádě, které jsou prezentovány v tomto materiálu.

Mezinárodní řídicí výbor představuje nejvyšší rozhodovací a koordinační těleso iniciativy na mezinárodní úrovni. Schvaluje mezinárodní priority a plánuje společné aktivity Dekády financované ze společného rozpočtu všech států. Výbor se setkává zpravidla dvakrát ročně a pořádá jej předsednický stát Dekády. Jeho úkolem je především koordinace aktivit Dekády na mezinárodní úrovni a monitoring naplňování akčních plánů zemí zapojených do Dekády.

Struktura řízení Dekády na mezinárodní úrovni, kompetence Mezinárodního řídicího výboru (International Steering Committee – ISC), předsedajícího státu a Sekretariátu Dekády jsou upraveny v dokumentu „Terms of Reference“ („Pravidla Dekády“). Každý ze zúčastněných států Dekády předsedá po dobu jednoho roku Mezinárodnímu řídicímu výboru, koordinuje mezinárodní aktivity Dekády a aktivně komunikuje se Sekretariátem Dekády. Sekretariát Dekády zajišťuje kontinuitu mezi jednotlivými předsednictvími a napomáhá při přípravě odborných seminářů a konferencí. Předsedající stát plní především následující úkoly:

- a) Vypracovává a navrhuje pracovní plán popisující prioritní oblasti pro období svého předsednictví v Dekádě, bere přitom v úvahu priority a aktivity předcházejícího předsednického státu.
- b) Řídí práci sekretariátu Dekády při realizaci pracovního plánu předsedictví a další práci týkající se Dekády.
- c) Koordinuje výměnu informací a realizaci společně schválených mezinárodních aktivit Dekády.
- d) Navrhuje Mezinárodnímu řídicímu výboru rozpočet aktivit souvisejících s výkonem role předsednického státu financovaných ze Svěřeneckého fondu Dekády („Decade Trust Fund“).
- e) Svolává, organizuje a řídí setkání Mezinárodního řídicího výboru.

¹ Nový název Rady vlády pro záležitosti romské menšiny vychází z usnesení vlády ČR ze dne 29. března 2010 č. 254, které mění Statut Rady společně s jejím názvem.

- f) Svolává, organizuje a řídí tématické workshopy a semináře zaměřené na čtyři prioritní oblasti, tři průřezová témata, systematiku sběru dat a monitoring dopadu iniciativy na romské komunity.
- g) Svolává, organizuje a řídí další tématické workshopy podle pracovního plánu předsednického státu obsaženého v dokumentu „Prioritní oblasti předsednického státu“.
- h) Koordinuje spolupráci s Romským vzdělávacím fondem v otázkách týkajících se Dekády.
- i) Přijímá žádosti dalších států a mezinárodních organizací, které mají zájem o členství v iniciativě.
- j) Je oprávněn navrhnout k přijetí nového člena iniciativy.
- k) Jedná jako hlavní zástupce Dekády před mezinárodními institucemi a dalším klíčovým partnery při prosazování cílů iniciativy.
- l) Iniciuje, realizuje a dále udržuje spolupráci s mezinárodními organizacemi a institucemi a občanskou společností zabývající se problematikou sociální inkluze Romů na národní i mezinárodní úrovni.
- m) Organizuje setkání s mezinárodními donory s cílem efektivně sjednotit jejich snahy o zlepšení situace Romů
- n) Předkládá výroční zprávu o Dekádě Mezinárodnímu řídicímu výboru.
- o) Komunikuje se sdělovacími prostředky a informuje je o cílech, aktivitách a výsledcích iniciativy.

Prioritní oblasti předsednictví:

Česká republika bude pokračovat v naplňování politického závazku zemí Dekády romské inkluze 2005 - 2015 (dále jen Dekády). Svým předsednictvím bude v období od 1. července 2010 do 30. června 2011 rozvíjet priority této mezinárodní iniciativy a předsedajících členských zemí.

V návaznosti na minulé předsednictví se Česká republika ve své první prioritě zaměří na podporu inkluzivního vzdělávání s cílem zhodnotit nastavování inkluzivních opatření, včetně monitorování dopadu takovýchto politik. Druhou oblastí naší pozornosti bude životní situace a práva dětí ve všech prioritních oblastech. Se stejným odhodláním budou aktivně ke stolu přizvány romské ženy, aby potvrdily svoji roli v procesu začleňování. Dále se Česká republika zaměří na dopad inkluzivních politik na lokální úrovni, zejména pak v oblastech vzdělávání a bydlení. Zároveň bude hledat cestu efektivní zpětné vazby z lokální úrovně. V neposlední řadě se budeme zabývat mediálním obrazem Romů.

Gestorem aktivit v rámci předsednictví je Úřad vlády ve spolupráci s ostatními resorty, zmíněnými pod jednotlivými prioritami.

Prioritní oblasti předsednictví České republiky v Dekádě romské inkluze jsou:

1. Inkluzivní vzdělávání - vytváření inkluzivní politiky opřené o empirická data a možnosti sběru a využití etnicky neagregovaných dat;
2. Životní situace a práva dětí;
3. Romské ženy - nahlížejí na politiku integrace ve všech jejich oblastech;
4. Implementace integračních politik na lokální úrovni se zaměřením na samosprávy;
5. Média a obraz Romů.

1. Inkluzivní vzdělávání - vytváření inkluzivní politiky opřené o empirická data a možnosti sběru a využití etnicky neagregovaných dat;

Cíl: Zhodnotit využití etnicky neagregovaných dat pro zlepšení situace ve školství (například analýza výsledků romských studentů) a společenská diskuze o roli škol vzdělávající dle RVP ZV LMP²: snaha o spolupráci se školami vzdělávající dle RVP ZV LMP a přenesení zodpovědnosti na školy hlavního vzdělávacího proudu.

Prostředek: Dvě konference.

Gestor: Úřad vlády ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a partnery Dekády.

2. Životní situace a práva dětí

² Základní škola vzdělávající dle RVP ZV LM: základní škola vzdělávající dle rámcových vzdělávacích programů pro děti s lehkým mentálním postižením

Cíl: Vystihnout potřeby romských dětí, vytvořit celoevropský apel vedoucí ke zlepšení situace romských dětí v Evropě.

Prostředek: Doprovodný seminář v rámci Mezinárodního řídicího výboru Dekády.

Gestor: Úřad vlády ve spolupráci s partnery Dekády.

3. Romské ženy - nahlízející na politiku integrace ve všech jejích oblastech

Cíl: Emancipace romských žen v procesu integrace a zohlednění jejich pohledů a požadavků.

Prostředek: Konference, seminář pro romské ženy, expertní setkání.

Výsledek: Manuál zachycující pohled romských žen na integraci.

Gestor: Úřad vlády ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí a partnery Dekády.

4. Implementace integračních politik na lokální úrovni

Cíl: Motivovat krajské a obecní samosprávy k zodpovědné implementaci integračních politik a nalézt vhodné podoby spolupráce mezi státní správou a samosprávou a zajištění zpětné vazby.

Prostředek: Konference zaměřená na přenos dobrých praxí na lokální úrovni a seminář zaměřený na bydlení.

Gestor: Úřad vlády ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí, Ministerstvem pro místní rozvoj a partnery Dekády.

5. Média a obraz Romů

Cíl: Hledat formy pozitivního prezentování romské menšiny v médiích a tím podpořit zlepšení soužití Romů v majoritní společnosti.

Prostředek: Doprovodný seminář v rámci Mezinárodního řídicího výboru Dekády.

Gestor: Úřad vlády ve spolupráci s partnery Dekády.

Dekáda romské inkluze 2005-2015 – Přehled za posledních 5 let

Rumunské předsednictví – červenec 2005 – červen 2006

Rumunsko se stalo první zemí, které oficiálně převzalo předsednictví Dekády romské inkluze 2005-2015 na dobu jednoho roku. Národní agentura pro Romy (National Agency for Roma - NAR) byla odpovědná za mezinárodní koordinaci a pracovala jako technický sekretariát Dekády.

K prioritám Dekády za rumunského předsednictví patřily následující kroky:

- *Vymezení pojmů – mainstreaming (integrace) a /nebo zacílení, zaměření*

Závěr: Tyto dva pojmy musí být považovány za doplňkové přístupy a v rámci Dekády je třeba je náležitě zdůrazňovat.

- *Úloha médií*

Závěr: Bez pomoci a podpory sdělovacích prostředků nelze přetvořit koncept *začlenění* na podstatný a snadno pochopitelný jev pro romskou i neromskou populaci.

- *Rozšiřování příkladných postupů v zemích střední a východní Evropy – zdraví*

Byl uspořádán seminář s cílem vyměnit si informace o programu romských zdravotnických zprostředkovatelů včetně závěrů a doporučení studie Open Society Institutu (OSI) o programech romských zdravotnických prostředníků v Bulharsku, Finsku a Rumunsku, jež analyzovaly příležitosti a výzvy, které programy romských zdravotnických prostředníků přinášejí, posuzovaly účinnost současných politických rámců týkajících se širších problémů zdraví romské populace a projednávaly a dohodly se na dalších krocích v implementaci národních akčních plánů Dekády v oblasti zdraví.

- *Posílení úlohy Evropské komise v rámci Dekády*

V Bruselu se konalo společné zasedání Mezinárodního řídicího výboru a Evropské komise s cílem identifikovat metody a nástroje Evropské komise, jež mají sloužit podpoře národních vlád působících v rámci Dekády k dosažení cílů iniciativy Dekády romské inkluze.

- *Přijetí pravidel (Terms of Reference) Dekády*
- *Zřízení Svěrenského fondu Dekády*
- *Zahájení Romského vzdělávacího fondu.*

Mezinárodní akce zorganizované v průběhu rumunského předsednictví Dekády:

7. zasedání Mezinárodního řídicího výboru, 17. – 18. listopadu 2005

8. zasedání Mezinárodního řídicího výboru v Bruselu, 12. června 2006

Mediální seminář, 17. – 18. listopadu 2005

Seminář o zdravotnictví pod názvem “Minulé a budoucí projekty a politiky: jak se co nejúčinněji zaměřit na zdraví Romů?”, 12. – 13. prosince 2005

Bulharské předsednictví – červenec 2006 – červen 2007

Nařízení bulharské vlády č. 141 Rady ministrů, které bylo přijato dne 12. června 2006, schválilo jednoroční bulharské předsednictví Dekády spolu s postupy a pravidly Dekády. Ministr práce a sociálních věcí dostal za úkol uvést nařízení do praxe. Ředitelství pro “demografickou politiku a rovné příležitosti” na Ministerstvu práce a sociálních věcí fungovalo jako mezinárodní koordinační orgán a technický sekretariát Dekády.

K prioritám Dekády za bulharského předsednictví patřily následující kroky:

- *Přehled problémů integrace romské populace na trhu práce, doporučení a budoucí opatření,*
- *Implementace Svěřenského fondu Dekády – příprava pravidel,*
- *Koordinace a technická podpora Dekády – zřízení Stálého sekretariátu,*
- *Podpora účasti romské občanské společnosti na monitorování realizace národních akčních plánů Dekády,*
- *Příprava jasných kvantitativních ukazatelů pro priority Dekády,*
- *Úsilí o rozšíření Dekády a výzva dalším zemím k účasti na Dekádě.*

Závěry a doporučení Dekády za bulharského předsednictví:

- K řešení otázky integrace Romů je třeba komplexní a integrovaný přístup;
- Rozvíjet širokou škálu programů aktivní politiky zaměstnanosti, zvyšovat kvalifikační úroveň lidí vyčleněných z pracovního trhu, zavádět užší vztahy mezi systémem sociálního zabezpečení a trhem práce ve snaze pomáhat a motivovat dlouhodobě nezaměstnané ke snahám o návrat na trh práce; vytvářet pozitivní přístup k hledání zaměstnání, neboť pouze stálá zaměstnanost vede lidi z chudoby a vyloučení ze společnosti;
- Překonávat nedostatky ve vzdělávání a vzdělávací systém aktualizovat v souladu s požadavky pracovního trhu přizpůsobováním vzdělávacího systému potřebám trhu práce; podporovat brzký přístup k integrovanému vzdělávání pro všechny; zabraňovat brzkému odchodu žáků ze školy; věnovat zvláštní pozornost dětem se speciálními vzdělávacími potřebami;
- Zavádět opatření zaměřená na poskytování vysoce kvalitních sociálních služeb Romům;
- Jedním z klíčových cílů iniciativ Dekády je výměny informací týkajících se zavádění politiky začleňování (integrace) Romů. Proto je nutné rozvíjet iniciativy jednotlivých účastnických zemí Dekády ve snaze pořádat mezinárodní fóra.
- Překonávat formální přístup v rozhodování při řešení problémů romských komunit za použití široké škály expertních a analytických nástrojů;
- Připravovat specifická opatření v oblasti rovnoprávnosti.

Mezinárodní akce zorganizované v průběhu bulharského předsednictví Dekády:

9. zasedání Mezinárodního řídicího výboru, 16. – 17. listopadu 2006

10. zasedání Mezinárodního řídicího výboru, 12. – 13. června 2007

Seminář o zaměstnanosti “Výměna příkladných postupů v oblasti zaměstnanosti”, 10. – 11. května 2007.

Maďarské předsednictví – červenec 2006 - červen 2007

Maďarská vláda pověřila ministra sociálních věcí a práce funkcí národního koordinátora Dekády, který bude předsednictví Dekády řídit. Technické a provozní úkoly řešilo Oddělení pro integraci Romů Ministerstva sociálních věcí a práce. Program maďarského předsednictví Dekády byl připraven na základě úspěchů a zkušeností předešlých předsednictví, byl sladěn s cíli maďarské vlády i se zásadami aktuální politiky a s akcemi pořádanými mezinárodními organizacemi. Tento plán byl projednán s ostatními ministerstvy, se zástupci občanské společnosti a s mezinárodními partnery.

K prioritám Dekády za maďarského předsednictví patřily následující kroky:

- *Podpora informovanosti o iniciativě Dekády*
Pozvání novým zemím k připojení se k iniciativě: Slovinsku, Albánii, Bosně-Hercegovině, Španělsku, Portugalsku.
- *Podpora přípravě Evropské romské politiky*
Výzva k zavedení Evropské romské politiky, k účasti byly pozvány další státy.
- *Zavedení nové politiky zaměřené na prosazování účinnosti akčních plánů*
Politika proti segregaci, analýza situace v jednotlivých účastnických zemích Dekády a společný návrh vedoucím představitelům Evropské unie.
Pracovní skupina o ukazatelích (Indicator Working Group), jejímž cílem je zavést společné ukazatele k účinnému monitorování národních akčních plánů a k případné modifikaci národních akčních plánů na základě společných ukazatelů.
- *Stálý sekretariát Dekády má začít pracovat od 1. ledna 2008.*

Výsledky dosažené za maďarského předsednictví:

- Maďarské předsednictví vyzvalo další státy, aby se k Dekádě připojily. Albánie, Bosna a Hercegovina stejně jako Španělsko pozvání přivítaly a potvrdily svou ochotu připojit se k Dekádě. Slovinsko se rozhodlo stát se pozorovatelem této iniciativy. UNICEF se připojil jako mezinárodní partner.
- V průběhu antidiskriminačního semináře maďarské předsednictví navrhlo účastnickým zemím Dekády, aby využívaly politiku podpory a rozvoje, založenou na principu rovných příležitostí. V tomto regionu používá politiku podpory založenou na zásadách rovných příležitostí v oblasti projektů ve vzdělávání a obnovy měst pouze Maďarsko. Jeho cílem je podporovat nejen takové konkurzní nabídky a programy, které mohou zajistit snižování úrovně romské segregace ve vzdělávání a bydlení.
- Na zasedání Mezinárodního řídicího výboru v Budapešti v únoru 2007 maďarské předsednictví iniciovalo přípravu a rozvoj Evropské romské politiky (European Roma Policy) a Výzvu k Evropské romské politice podepsala dr. Mónika Lamperth, ministryně sociálních věcí a práce, dr. Kinga Göncz, ministr zahraničních věcí, prof. dr. Rita Süßmuth, předsedkyně skupiny EU na vysoké úrovni k „Sociální integraci národnostních menšin a jejich plné účasti na trhu práce“, jakož i europoslankyně Livia Járóka, Katalin Lévai a Viktória Mohácsi. Maďarské předsednictví vyzvalo všechny účastnické země Dekády, aby se k této výzvě připojily. Dopis, podepsaný maďarským ministrem sociálních věcí a práce jako předsedajícím Dekády, byl zaslán Evropské komisi s výzvou, aby věnovala pozornost významu společného evropského přístupu k této otázce.
- Stálý sekretariát Dekády, sekretariát nadace Dekády romské inkluze byl zřízen organizací Open Society Institute v Budapešti a zahájil svou činnost dne 1. ledna 2008.

Mezinárodní akce zorganizované v průběhu maďarského předsednictví:

11. zasedání Mezinárodního řídicího výboru, 1. – 2. října 2007
12. zasedání Mezinárodního řídicího výboru, 25. – 26. února 2008
13. zasedání Mezinárodního řídicího výboru, 24. – 25. června 2008

Seminář o bydlení spojený se studijní cestou, 3. – 6. prosince 2007
Antidiskriminační seminář, 17. – 18. dubna 2008

Srbské předsednictví – červenec 2008 - červen 2009

Nově sestavená srbská vláda jmenovala místopředsedu vlády pana Djeliče národním koordinátorem Dekády. Srbská vláda pověřila nově zřízené Ministerstvo lidských a menšinových práv úkolem řídit předsednictví Dekády a Sekretariát romské národní strategie (Roma National Strategy Secretariat) v rámci ministerstva s cílem pracovat jako realizační orgán.

K prioritám Dekády za srbského předsednictví patřily následující kroky:

- Bydlení – legalizace a zlepšování romských osad
- Potírání diskriminace ve vzdělávání
- Rozvoj monitorování a vzdělávacího systému
- Rozvoj Evropské romské politiky a přístup k fondům Evropské unie pro nečlenské země
EU pro programy zaměřené na zlepšování postavení Romů.

Závěry a doporučení Dekády za srbského předsednictví:

- K iniciativě Dekády se připojily organizace UN-Habitat a UNHCR.
- Účastnické země Dekády by měly zvážit alternativy rozvoje a zlepšování romských osad, jak jsou navrženy v dokumentu Směrnice pro legalizaci a zlepšování neoficiálních romských osad (Guidelines for Legalization and Improvement of Informal Roma Settlements).
- Členské země Dekády romské inkluze žádají Evropskou unii o posouzení stávajících institucionálních a politických mechanismů zavedených iniciativou Dekády a modelů připravených k jejich realizaci a zlepšování jako součást otevřené metody koordinace týkající se Integrované platformy o začlenění Romů (Integrated Platform on Roma Inclusion), zejména z hlediska zemí západního Balkánu. Platforma je považována za synergický nástroj pokroku v rámci Dekády.
- Členské země Dekády romské inkluze se dohodly na podpoře vývoje ukazatelů a stálých monitorovacích systémů rovného přístupu ke kvalitnímu vzdělání pro Romy a aktivním příspěvku k zavádění národních monitorovacích systémů rovného přístupu Romů ke kvalitnímu vzdělání.
- Členské země Dekády romské inkluze podporují přijetí Závěrů prvního zasedání Fóra OSN o otázkách menšin (First Session of the UN Forum on Minority Issues), které se konalo v Ženevě ve dnech 15. – 16. prosince 2008 na téma "Menšiny a právo na vzdělání", a dohodly se na tom, že jejich politiky vzdělávání Romů by měly být sladěny se závěry Fóra.
- Všechny vlády účastnických zemí Dekády by měly považovat zásady a doporučení bělehradské konference o vzdělávání (Belgrade Education Conference) za jakýsi "harmonogram" pro nastávající fázi práce ve vzdělávání k urychlení pokroku na cestě k dosažení cílů a ke skutečně komplexnímu vzdělávání pro všechny děti.
- Dekáda romské inkluze odsuzuje rasově motivované útoky na Romy a vydala a rozeslala prohlášení věnované tomuto problému.
- Realizace národního akčního plánu (National Action Plan - NAP) je klíčovým úkolem. Vlády by měly přidělovat rozpočtové prostředky na realizaci NAP a ujistit se, že tyto prostředky se dostávají až k Romům. Vlády by měly rozvíjet své kapacity s cílem shromažďovat dostupné fondy a neuchylovat se k výmluvám využívajícím krize ke snižování objemu prostředků věnovaných romské populaci.
- Romové by měli být zapojeni do sběru procesních údajů při sčítání počtu obyvatel a jejich analýz, dotazníky by měly být přeloženy do romštiny, informační kampaně o významu účasti na sčítání počtu obyvatel by měly být patřičně zdůrazněny a kampaně náležitě prováděny.

- Významným bodem je opakování komplexní studie o postavení Romů v regionu po 5 letech od ukončení Dekády.
- Pozornost by měla být zaměřena nejen na přípravu nových údajů, ale i na využití již existujících dat.
- Účast na práci na místní úrovni by měla být klíčovou složkou z hlediska hodnocení dopadu a sběru údajů.
- Otázka osobní dokumentace a občanské registrace Romů by měla figurovat na předním místě agendy Dekády romské inkluze. Vlády musejí poskytovat finanční prostředky a konstruktivně a aktivně se snažit vyhledávat náležitá řešení. Bez tohoto přístupu není sociální začlenění možné.
- Vlády v procesu přístupu musejí zajistit, aby ukazatele cílené na romskou populaci byly zahrnuty do všech přístupových procesů projektů IPA s významným dopadem na úkoly Dekády.
- Struktury Dekády i romská občanská společnost by měly být plně zapojeny do plánování a hodnocení fondů IPA.

Mezinárodní akce pořádané během srbského předsednictví Dekády:

14. zasedání Mezinárodního řídicího výboru, 4. – 5. září 2008
15. zasedání Mezinárodního řídicího výboru, 17. – 18. února 2009
16. zasedání Mezinárodního řídicího výboru, 25. – 26. června 2009

Subregionální setkání zemí bývalé Jugoslávie o IDP, uprchlících a fondech IPA, 28. – 29. října 2008

Seminář o bydlení, 27. – 28. listopadu 2008

Seminář o ukazatelích a monitoringu, 31. března – 1. dubna 2009

Vzdělávací konference “Právo na vzdělání každému dítěti: Odstraňování systémových překážek plné integraci romských dětí”, 2. – 3. června 2009

Slovenské předsednictví – červenec 2009 - červen 2010

Národním koordinátorem Dekády je místopředseda vlády Slovenské republiky odpovědný za znalostní společnost, evropské záležitosti, lidská práva a menšiny. Realizačním a koordinačním orgánem předsednictví Dekády je Úřad zplnomocněnce pro romské komunity.

K prioritám Dekády za slovenského předsednictví patří následující kroky:

- Pátý rok Dekády – přehled a aktualizace národních akčních plánů
- Romská identita
- Integrovaný školský systém a multikulturní výchova

Plánované mezinárodní akce pořádané za slovenského předsednictví Dekády:

17. zasedání Mezinárodního řídicího výboru, 22. – 23. ??? 2009
18. zasedání Mezinárodního řídicího výboru, červen 2010

Mezinárodní konference o zdraví romské populace, 11. – 12. září 2009

Mezinárodní konference: Dny sociální práce a InteRRa 8, 11. – 12. listopadu 2009

Mezinárodní seminář: Kreativita a inovace ve vzdělávání dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí, 18. – 20. listopadu 2009

Mezinárodní seminář: Metodika úprav národních akčních plánů Dekády, prosinec 2009

Mezinárodní seminář: Terénní sociální práce ve zhroucených (marginalizovaných) romských komunitách, únor 2010

Mezinárodní konference: Hrozba extremismu v Evropě – Co dál? – příčiny, účinky a řešení, duben 2010

Dekáda – čeho bylo dosud dosaženo

- Dekáda je referenčním bodem a hybnou silou vládních snah o změny;
- Zvyšuje se zapojení Evropské komise;
- Institucionální složení účastnických zemí Dekády zabývajících se integrací Romů se zlepšuje a ve většině zemí je dobře rozvinuté;
- Právní rámce a politická opatření se zlepšují, v zemích EU jsou dobře rozvinuté;
- Romští aktivisté jsou zapojeni do práce poradních a poradenských orgánů vlád;
- Dekáda slouží jako fórum k výměně příkladných postupů a k zavádění nových iniciativ;
- Zprávy organizace DecadeWatch, které byly zveřejněny již dvakrát, měří významné vstupy vlád.

Dekáda – mezery, na něž je třeba se zaměřit

- Aktivity Dekády se nedostávají až k regionálním a místním strukturám, vládním orgánům a poskytovatelům služeb – politická opatření se často zadržávají na místní úrovni;
- Místní romské komunity nevědí o snahách Dekády a nepocítují její výsledky v reálném životě;
- Organizace DecadeWatch neměří výsledky kvůli absenci dat rozdělených podle jednotlivých kategorií;
- Údaje o výsledcích, účincích a dopadu romské Dekády většinou chybějí;
- Vlády sice využívají Dekádu ke komunikaci svých iniciativ, to se ale neprojevuje v reálných výsledcích.